

Reforma en espera

El procés de reforma de l'estatut balearic, que potser es podrà tancar durant el 1998, ha palesat les profundes divergències que separen els partits i que Gabriel Cañellas encara continua influïnt força en el Partit Popular.

ARXIU / JOAN CELIA

ARXIU / JOAN CELIA

Gabriel Cañellas (a l'esquerra) i Joan Verger (a la dreta). Van protagonitzar un enfrontament polític dintre el PP que es va resoldre amb la creació d'una comissió per a estudiar la reforma de l'estatut.

Si es compleixen les previsions, el febrer del 1998 el plenari del Parlament de les Balears discutirà, i aprovarà, la reforma de l'estatut d'autonomia. Del setembre al novembre d'enguany la Comissió d'Afers Institucionals n'ha discutit la reforma. El plenari del 26 de novembre va prendre en consideració el text, i ara cal esperar la presentació d'esmenes. El text tornarà després a la Comissió i s'espera que un dels plenaries del mes de febrer pugui tirar endavant el text reformat i fer el pas definitiu: enviar-lo a les Corts espanyoles perquè Madrid l'aprovi. Així, doncs, al llarg del 1998, quan farà quinze anys de l'aprovació i de l'entrada en vigor de l'estatut vigent, les Illes Balears podran disposar d'un nou estatut.

Les diferències que s'han manifestat entre els partits fan suposar, tanmateix, que no hi haurà consens i que la reforma s'haurà de

fer per majoria, ja sigui únicament la del PP –possibilitat que el president Jaume Matas ja deixava veure en l'entrevista que aquest setmanari va publicar, vegeu EL TEMPS núm. 702–, o la del PP i la del PSOE ensems. Però el que resulta pràcticament segur, a hores d'ara, és que els partits minoritaris (PSM, EU, UM i Els Verds) s'oposaran a les pretensions dels majoritaris.

En aquestes, durant la fase de discussió de la reforma ha emergit un vell protagonista: l'ex-president Gabriel Cañellas, que ha ocupat la primera línia de l'activitat política després del judici sobre el cas Sóller, demostrant així que la seva capacitat d'influència dins el PP insular continua essent ben alta.

L'esborrany de la reforma. El plenari del 26 de novembre va aprovar per unanimitat la presa en consideració de l'esborrany de la

reforma. En síntesi, el text que ara s'haurà d'esmenar proposa el reconeixement oficial del caràcter de "nacionalitat" per a les Balears i preveu l'assumpció de competències noves en matèries com ara transports, camins, ports, heliports, ordenació farmacèutica, assistència sanitària de la Seguretat Social i més. Capítol a part és la capacitat del president de poder dissoldre la Cambra; això sí, únicament en els dos anys intermedis de la legislatura, i sempre que no es tramiti cap moció de censura ni hi hagi cap procés electoral obert a l'estat.

Tot i un increment competencial obvi, i malgrat la introducció del terme "nacionalitat", no sembla pas que l'equiparació amb les autonomies històriques sigui gaire real. Aquesta va ser, en termes generals, la crítica dels partits nacionalistes, PSM i UM, i també d'EU, que veuen amb preocupació que els dos partits majoritaris

ARXIU / JOAN CELIA

ARXIU / PERE BOTA

ARXIU / JOAN CELIA

ARXIU / JOAN CELIA

podrien, formalment o de fet, arribar a una mateixa idea de reforma —amb matisos, a tot estirar—. De fet, PP i PSOE coincideixen en el manteniment d'una sola llista d'elecció al Parlament i als consells insulars (una llista per cada illa, de manera que els consellers del consell respectiu també són diputats al Parlament), contra el desig dels partits minoritaris. Eberhard Grosske, d'EU, considera que una reforma efectiva hauria de resoldre aquest problema, que permet duplicitat de càrrecs en una mateixa persona, introduint la separació de llistes. Antoni Alorda, del PSM, ha anunciat que el seu grup defensaria una reforma que projectés un estat federal efectiu sense fissures, "amb la capacitat de decidir sobre el nostre present". Maria Antònia Munar, d'UM, diu que el seu grup lluitarà per una reforma que equipari les Balears amb Catalunya, el País Basc o Andalusia...

Els partits majoritaris s'han demarcat completament d'aquests discursos. Manuel Jaén, del PP, parla de la modificació estatutària dient que ha de ser una reforma "escrupolosa amb la Constitució", sense vel·leïtats d'autodeterminació i amb el propòsit d'aconseguir, essencialment, la responsabilitat fiscal. El portaveu socialista, Andreu Crespi, es mostra contrari a la presentació de llistes separades i propugna una major capacitat competencial dels consells insulars respecte al govern de Balears.

Així les coses, tot porta al con-

venciment que en l'actual període d'esmenes, tot i que s'endevina que se n'hi presentaran moltes, no serà possible cap acord general.

Cal dir que la reivindicació que aquesta reforma servís perquè les Balears aconseguissin, políticament i jurídicament, la consideració de comunitat històrica i, per tant, un estatut competencial igual al de les comunitats del 151, ha

El resultat d'una comissió interna del PP serà vital per a saber l'abast de la reforma de l'estatut.

portat al carrer desenes de milers de ciutadans de les Balears amb motiu de les Diades per l'Autogovern organitzades per l'Obra Cultural Balear amb el suport de la Confederació d'Associacions Empresariales de les Balears i de dotzenes d'entitats cíviques i culturals de les Illes.

El retorn de Canellas. El procés de reforma estatutari també ha ofert una relativa sorpresa: la tornada de l'ex-president Canellas a la primera línia política.

Segons informacions periodísti-

ques, Canellas hauria forçat dins el PP la creació d'una comissió d'estudi de la reforma de l'estatut. Segons aquesta interpretació, l'ex-president considera que les pretensions reformadores del PP no són prou reivindicatives i que cal anar més enllà d'allò que havia establert la Comissió d'Assers Institucionals del Parlament. Segons aquestes fonts, Canellas és partidari d'una reforma més en profunditat, a l'estil de la que s'aprova mentre ell governava, el 1991. Una altra interpretació és que Canellas únicament utilitza la reforma com una excusa per a recuperar públicament influència, desgastant Verger i, fins i tot, intentant de forçar un congrés extraordinari per fer-l'hi substituir. S'endevinava un dur enfrontament entre els dos grups a la reunió de la Junta Regional, el dia 4 de desembre. Però, finalment, s'imposà l'acord i Gabriel Canellas en sortí satisfet, assegurant que "mai" no havia intentat de descavalcar Verger i que, pel que feia a la reforma, "arribarem on podem", referint-se a les competències a assolir.

Del resultat d'aquesta comissió del Partit Popular, atesa la majoria que té a la Cambra, en dependrà molt el sentit final de la reforma que finalment aprovarà el Parlament. Quan se sàpiguen les esmenes dels PP, es podrà veure l'abast de les reivindicacions que aquest partit està disposat, finalment, a assumir.

Miquel Payeras

D'esquerra a dreta, Maria Antònia Munar (UM), Andreu Crespi (PSOE), Pere Sampol (PSM) i Eberhard Grosske (EU). L'oposició no coincideix gens amb les tesis del PP. Amb tot, els socialistes podrien demarcar-se de la resta de partits opositors.